

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 322/2018-44

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. októbra 2018 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) o prijatej sťažnosti [REDACTED], zastúpeného advokátskou kanceláriou Zathurecky InPaRtners, s. r. o., Kláry Jarunkovej 4, Banská Bystrica, v mene ktorej koná advokát JUDr. Eugen Zážurecký, pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd „uznesením Okresného súdu Košice I zo dňa 09.05.2018, ktorým súd rozhodol, že sťažovateľ je povinný nahradiť žalovanému trovy konania“, a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obdo 54/2017 z 27. februára 2018 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obdo 54/2017 z 27. februára 2018 porušené boli.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obdo 54/2017 z 27. februára 2018 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 488,13 € (slovom štyristoosemdesiatosem eur a trinásť centov), a to na účet advokátskej kancelárie Zathurecky InPaRtners, s. r. o., Kláry Jarunkovej 4, Banská Bystrica, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti návrhu nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 322/2018-16 z 20. júna 2018 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Obdo 54/2017 z 27. februára 2018.

Sťažovateľ uviedol, že sa žalobou podanou na Okresnom súde Košice I (ďalej aj „okresný súd“) domáhal určenia povinnosti žalovanému zdržať sa výroby a montáže poštových schránok, ktoré sú zameniteľné s poštovými schránkami, ktoré vyrába a predáva on, a zaplataenia nemajetkovej ujmy vo výške 33 193,92 € a úrokov z omeškania. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 27 Cb 96/2005 z 11. decembra 2013 žalobe vo výroku 1 vyhovel

a vo výroku 2 priznal sťažovateľovi právo na zaplatenie sumy 16 596,96 €. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 4 Cob 12/2014-494 z 27. júna 2014 zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že pre rozhodnutie vo veci je rozhodujúci stav v čase vydania rozhodnutia, keď už uplynula ochranná doba priemyselných vzorov žalobcu (sťažovateľa), a tak mal súd posudzovať len sťažovateľom tvrdené nekalosúťažné konanie.

Okresný súd rozsudkom sp. zn. 27 Cb 96/2005 z 23. februára 2016 žalobu zamietol s odôvodnením, že sťažovateľ nekonkretizoval, v čom vidí rozpor konania žalovaného s dobrými mravmi. Súd prvej inštancie žalobu zamietol vrátane nároku na nemajetkovú ujmu požadovanú sťažovateľom.

Krajský súd rozsudkom č. k. 4 Cob 56/2016-736 z 29. decembra 2016 potvrdil rozhodnutie prvostupňového súdu s tým, že rozsudok v napadnutých výrokoch nie je nepreskúmateľný a nebola zistená ani iná vada, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ v zákonom stanovenej lehote podľa § 427 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) dovolanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP a zároveň podľa § 420 písm. f) CSP. Dovolateľ (sťažovateľ) napadol dovolaním rozsudok odvolacieho súdu v plnom rozsahu z dôvodov podľa § 431 a § 432 CSP.

Najvyšší súd dovolanie sťažovateľa odmietol, keď nezistil vadu konania (nepreskúmateľnosť rozhodnutia) tak zásadného charakteru, že by zakladala prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Prípustnosťou dovolania z dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP sa najvyšší súd nezaoberal s poukazom na viazanosť právnymi závermi vyjadrenými v uznesení veľkého senátu najvyššieho súdu sp. zn. 1 VCdo 2/2017 z 19. apríla 2017 (ďalej aj „uznesenie veľkého senátu“), v zmysle ktorého „*kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 420 a § 421 CSP je neprípustná*“. So zreteľom na už uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. c) CSP ako procesne neprípustné odmietol bez toho, aby sa zaoberal dôvodnosťou podaného dovolania.

Dovolanie proti rozsudku krajského súdu bolo podľa sťažovateľa pripravované v priebehu mesiaca apríl 2017 a podané v predposledný deň zákonnej lehoty 2. mája 2017. V rámci dovolania boli štandardne uplatnené oba zákonné dôvody prípustnosti dovolania podľa § 420 a § 421 CSP. Práve v tomto čase (19. apríla 2017) bolo vydané uznesenie veľkého senátu najvyššieho súdu, ktoré sa stalo verejne dostupným až v druhej polovici mája 2017 zverejnením na webovej stránke najvyššieho súdu. Uznesenie veľkého senátu najvyššieho súdu s účinkami *ergo omnes* zásadným spôsobom obmedzilo procesné podmienky na uplatnenie dovolania bez toho, aby osoba podávajúca dovolanie v dobe pred zverejnením uznesenia mala možnosť o tejto zásadnej zmene vedieť a podanie primerane upraviť.

Po zistení a vyhodnotení účinkov uznesenia veľkého senátu najvyššieho súdu dovolateľ neodkladne reagoval 1. júna 2017 späťvzatím dovolania v časti odôvodnenej podľa § 420 písm. f) CSP, keďže za významnejšie považoval dôvody uplatnené podľa § 421 CSP. Najvyšší súd však v konaní o dovolaní tento procesný úkon posúdil ako zmenu dovolacích dôvodov, ktorá je v zmysle § 434 CSP po uplynutí lehoty na dovolanie neprípustná.

Sťažovateľ namieta porušenie svojho práva na súdnu a inú právnu ochranu vrátane práva na spravodlivé súdne konanie vyplývajúcich z čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodnutím o dovolaní vydaným v spojení s uznesením veľkého senátu najvyššieho súdu, ktorým najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa. Napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu o dovolaní bolo vydané v spojení a na základe uznesenia veľkého senátu najvyššieho súdu, v ktorom bol vyslovený právny názor o neprípustnosti kumulácie dôvodov dovolania podľa § 420 a § 421 CSP. Tento právny názor veľkého senátu bol pre dovolací súd v čase rozhodovania záväzný v zmysle § 48 ods. 3 CSP, a preto je primárne nevyhnutné zaoberať sa otázkou súladu uznesenia veľkého senátu najvyššieho súdu, keď od vyriešenia tejto otázky je priamo závislé i posúdenie ústavnej (ne)konformity sťažnosťou napadnutého rozhodnutia o dovolaní.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálehom:

„Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu vrátane práva na prístup súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ako aj základné právo

na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Obdo/54/2017, zo dňa 27.02.2018 porušené.

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Obdo/54/2017, zo dňa 27.02.2018, sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu.“

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (4. septembra 2018) sťažovateľ doručil návrh na rozhodnutie o dočasnom opatrení, ktorým by ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu.

II.

Na výzvu ústavného súdu sa k prijatej sťažnosti vyjadrila predsedníčka najvyššieho súdu. Vo vyjadrení č. k. KP 3/2018-53, doručenom ústavnému súdu 6. augusta 2018, spochybnila sťažovateľa ako oprávnenú osobu na podanie ústavnej sťažnosti, keďže uznesenie veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. 1 VCdo 2/2017 z 19. apríla 2017 nebolo vydané v konaní, v ktorom by sťažovateľ vystupoval ako strana sporu.

Vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa, že v čase spísania dovolania nemohol predpokladať závery veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, uviedla, že tento argument nemôže obstať, pretože nový, teda judikatúrou nanovo, prípadne inak formulovaný právny názor sa aplikuje aj do minulosti (retrospektívne): *«„Vychádza sa z prevažujúceho prístupu, že súd právo netvorí, ale iba nachádza. Pokiaľ dôjde k zmene judikatúry bez zmeny právnej normy, nejde o zmenu právneho pravidla; ide o tú istú normu, iba je nanovo vyjadrený jej obsah. Z toho vyplýva, že účinky zmeny judikatúry nemožno obmedziť len do budúcnosti. Súd, ktorý rozhoduje po zmene judikatúry, nemôže vedome aplikovať judikatúrou už prekonaný názor. Nový právny názor je vzhľadom na to potrebné aplikovať aj na všetky už prebiehajúce konania. Tým sa prípustné retrospektívne pôsobenie*

zmeny judikatúry líši od neprípustného retroaktívneho pôsobenia právnych noriem“ (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. marca 2018, sp. zn. 3Cdo/198/2017, bod 18). Uznesenie veľkého senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. apríla 2017, sp. zn. 1 VCdo/2/2017, ktoré bolo pre o dovolaní rozhodujúci senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 50 s poukazom na znenie čl. 2 ods. 2 Základných princípov Civilného sporového poriadku a najmä s poukazom na ustanovenie § 48 ods. 3 prvá veta C. s. p. záväzné.»

Predsedníčka najvyššieho súdu ďalej poukázala na túto skutočnosť: «... sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tvrdil, že jeho dovolanie bolo podané dňa 2. mája 2017. Na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (<https://www.nsud.sk/zasadnutie-velkeho-senatu/>) bola už dňa 20. apríla 2017 (teda 12 dní pred podaním dovolania sťažovateľa) zverejnená tlačová správa o prijatí uznesenia veľkého senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. apríla 2017, sp. zn. 1 VCdo/2/2017. V tejto tlačovej správe bol zároveň uvedený aj prijatý právny záver, podľa ktorého „je neprípustné, aby strana sporu v podanom dovolaní kumulovala dôvody prípustnosti dovolania zároveň podľa § 420 aj § 421 C. s. p.. Pokiaľ ale napriek tomu dovolateľ uvedie, že jeho dovolanie je prípustné podľa § 420 a tiež § 421 C. s. p., dovolací súd sa obmedzí na posúdenie prípustnosti dovolania iba podľa ustanovenia § 420 písm. a/ až f/ C. s. p.. Právny názor vyjadrený v rozhodnutí veľkého senátu je pre senáty najvyššieho súdu záväzný (§ 48 ods. 3 C. s. p.).“

Z uvedeného je zrejmé, že sťažovateľ, resp. jeho právny zástupca spisujúci dovolanie, musel mať už v čase jeho spísania vedomosť o predmetnom rozhodnutí veľkého senátu a o právnych záveroch v ňom prijatých. Napriek tejto skutočnosti dovolateľ predmetný právny záver veľkého senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky napriek jeho záväznosti (§ 48 ods. 3 C. s. p.) nerešpektoval a v dovolaní uviedol dovolací dôvod podľa ustanovenia § 431 C. s. p. a zároveň aj dovolací dôvod podľa ustanovenia § 432 C. s. p.. Teda už pri spisovaní dovolania muselo byť sťažovateľovi zrejmé, že dovolací súd sa pri svojom rozhodovaní obmedzí na skúmanie prípustnosti dovolania výlučne podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. (ním namietaných väd zmätočnosti) a nebude skúmať prípustnosť podaného dovolania z hľadiska prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p.

Pritom poukazujeme na znenie ustanovenia § 48 ods. 3 prvá veta C. s. p., podľa ktorého právny záver vyjadrený v rozhodnutí veľkého senátu je pre senáty najvyššieho súdu záväzný. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 50 pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľa postupoval v súlade s citovanou právnou úpravou. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky pritom základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesno-právnymi predpismi upravujúcimi postupy v civilnom sporovom konaní tak, ako tomu bolo v posudzovanom prípade (rovnako aj II. ÚS 122/05, III. ÚS 591/2013).

V neposlednom rade je potrebné poukázať na skutočnosť, že samotný Ústavný súd Slovenskej republiky (jeho všetky tri v tom čase pôsobiace senáty) v čase rozhodovania dovolacieho súdu v posudzovanej veci považoval za ústavne súladné rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré boli vydané na základe záverov uznesenia veľkého senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. apríla 2017, sp. zn. 1VCdo/2/2017 (viď napr. I. ÚS 380/2017, I. ÚS 490/2017, II. ÚS 465/2017, II. ÚS 512/2017 a III. ÚS 614/2017).

Následne, t. j. po právoplatnosti napadnutého uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. februára 2018, sp. zn. 5Obdo/54/2017, Ústavný súd Slovenskej republiky dospel v uznesení z 25. apríla 2018, sp. zn. Plz. ÚS 1/2018 k opačnému právnemu názoru, ktorý bol následne prezentovaný aj v jeho nálezoch sp. zn. I. ÚS 643/2017 a IV. ÚS 49/2018.

Z uvedených dôvodov preto ponechávame na Ústavnom súde Slovenskej republiky, aby posúdil, či v konkrétnom prípade došlo alebo nedošlo napadnutým uznesením k zásahu do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Pritom však zastávame názor, že je potrebné, aby Ústavný súd Slovenskej republiky pristupoval ku každému jednému prípadu - kedy bolo ústavnou sťažnosťou napadnuté uznesenie dovolacieho súdu vydané na základe záväzného právneho názoru vyplývajúceho z uznesenia veľkého senátu občianskoprávneho kolégia z 19. apríla 2017, sp. zn. 1 VCdo/2/2017 - individuálne a prihliadal aj na skutočnosti uvedené v tomto vyjadrení (napr. objektívna vedomosť o právnych záveroch vyslovených v uznesení veľkého senátu občianskoprávneho kolégia

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 19. apríla 2017, sp. zn. 1 VCdo/2/2017 v čase spisania dovolania sťažovateľa).»

Najvyšší súd súhlasil s upustením od ústneho pojednávania pred ústavným súdom.

K vyjadreniu najvyššieho súdu zaujal stanovisko sťažovateľ listom doručeným ústavnému súdu 4. septembra 2018. V jeho podstatnej časti uviedol:

«Námietka sťažovateľa týkajúca sa ním tvrdeného porušenia označených práv (bod 2) napadnutým uznesením Najvyššieho súdu SR je založená na tvrdení, že ak Najvyšší súd SR odmietol dovolanie sťažovateľa bez toho, aby sa zaoberal prípustnosťou a dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP, a to i napriek tomu, že sťažovateľ považoval za primárny dovolací dôvod (odôvodnenie prípustnosti dovolania) rozpor napadnutého uznesenia krajského súdu, ako aj okresného súdu s ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, je takéto rozhodnutie arbitrárne a nezákonné.

Všeobecný súd musí vykladať ustanovenia vzťahujúce sa na vec v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom ustanovení nemožno toto a ani iné základné práva obmedziť spôsobom zasahujúcim do ich podstaty a zmyslu. Z tohto hľadiska musí všeobecný súd pri výklade a aplikácii príslušných právnych predpisov prihliadať na spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom účastníkov konania (napr. III. ÚS 271/05, III. ÚS 78/07).

Každé konanie súdu alebo iného orgánu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu alebo inú právnu ochranu (I. ÚS 26/94).

Súlad napadnutého uznesenia s dočasne platným uznesením veľkého senátu nemôže konvalidovať rozpor napadnutého uznesenia s Ústavou SR a so zákonom.

Predmetom posúdenia zo strany Ústavného súdu SR je otázka, či je z ústavného hľadiska udržateľný taký prístup Najvyššieho súdu SR ako súdu rozhodujúceho o dovolaní, v zmysle ktorého ak sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti podľa ustanovenia § 420 CSP, ako aj § 421 CSP, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 CSP.

K tejto otázke prijal Ústavný súd SR uznesením č. k. Plz. ÚS 1/2018-22 z 25. apríla 2018 zjednocujúce stanovisko v znení: „Pokiaľ sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody

prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 Civilného sporového poriadku, ako aj § 421 Civilného sporového poriadku a Najvyšší súd Slovenskej republiky sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 Civilného sporového poriadku, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“

Ústavný súd SR v odôvodnení predmetného uznesenia okrem iného uviedol: „Zo žiadneho zákonného ustanovenia Civilného sporového poriadku nevyplýva obmedzenie, ktoré by čo i len naznačovalo, že proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné dovolanie z dôvodu podľa § 420 CSP, ako aj podľa § 421 CSP, by uplatnenie niektorého dôvodu prípustnosti dovolania vylučovalo alebo podmieňovalo možnosť uplatniť aj iný dovolací dôvod. Možno konštatovať, že § 420 CSP zakladá samostatne prípustnosť dovolania a rovnako samostatne zakladá prípustnosť dovolania aj § 421 CSP. Zákon medzi nimi neupravuje žiadnu súvislosť, a to ani podmieňujúcu, ani vylučujúcu. Právna úprava je v tomto smere jasná a jednoznačná.“

Prijaté zjednocujúce stanovisko ústavného súdu je plne aplikovateľné aj v prerokovávanej veci a sťažovateľ naň v plnom rozsahu poukazuje.»

III.

Sťažovateľ sťažnosťou napáda uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Obdo 54/2017 z 27. februára 2018, ktorým najvyšší súd odmietol jeho dovolanie vo veci vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 27 Cb 96/2005.

V odôvodnení napadnutého uznesenia najvyšší súd okrem iného uviedol:

«Pokiaľ dovolateľ uvádza, že netrvá na podanom dovolaní v časti odôvodnenia prípustnosti podľa § 420 písm. f) C. s. p., dovolací súd tento úkon posúdil ako zmenu uplatnených dovolacích dôvodov. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na ust. § 434 C. s. p., v zmysle ktorého možno dovolacie dôvody meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. Dovolací súd je zároveň viazaný dovolacími dôvodmi tak, ako boli obsahovo vymedzené v dovolaní (§ 440 C. s. p.). Pokiaľ dovolateľ zmení dovolacie dôvody po skončení lehoty na podanie dovolania, dovolací súd nie je oprávnený k takto uplatneným dôvodom prihliadnúť, pretože posudzuje dovolanie z obsahového hľadiska podľa stavu,

v ktorom sa nachádzalo v okamihu, keď lehota na podanie dovolania, ohraničujúca zároveň aj možnosť zmeny alebo rozšírenia dovolacích dôvodov, uplynula. Pre úplnosť dovolací súd uvádza, že v tomto smere aplikácia ustanovenia § 446 C. s. p. neprichádza do úvahy. Uvedené ustanovenie upravuje možnosť dovolateľa vziať dovolanie späť (v celom rozsahu, alebo čiastočne) len z hľadiska rozsahu, v akom sa rozhodnutie odvolacieho súdu napáda dovolaním a nevzťahuje sa na úpravu dovolacích dôvodov, (pozri tiež uznesenie najvyššieho súdu z 22. novembra 2017, sp. zn. I Obdo/19/2017)...

Vzhľadom na uvedené, pristúpil dovolací súd k posúdeniu prípustnosti dovolania žalobcu, v akom sa (z obsahového hľadiska) nachádzalo v čase, kedy žalobcovi uplynula lehota na podanie dovolania, t. j. 3. mája 2017.

V zmysle § 419 C. s. p. proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

Podľa § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces...

Dovolateľ prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje okrem ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. aj z ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p., teda vyvodzuje ho súbežne z dvoch dôvodov.

Otázku, či prípustnosť dovolania možno vyvodzovať popri sebe z § 420 C. s. p. a z § 421 C. s. p. riešil veľký senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v uznesení z 19. apríla 2017, sp. zn. I VCdo/2/2017. Právny názor vyjadrený v tomto rozhodnutí je v zmysle ustanovenia § 48 ods. 3 C. s. p. pre senáty najvyššieho súdu záväzný. Veľký senát

vo vyššie uvedenom uznesení dospel k záveru, že „so zreteľom na povahu a procesné dôsledky každej z väd zmätočnosti vedie súbežné uplatnenie oboch dôvodov prípustnosti dovolania (§ 420 C. s. p. a § 421 C. s. p.) k tomu, že dovolací súd sa obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 C. s. p. Pokiaľ by postupoval inak (a skúmal opodstatnenosť uplatnenia dovolacieho dôvodu ešte aj podľa § 421 C, s. p.), prehliadal by zreteľné vnútorné protirečenie argumentácie samotného dovolateľa, ktoré spočíva v tom, že dovolateľ poukazujúci na nesprávne právne posúdenie súbežne tvrdí existenciu takého mimoriadne závažného a neprehiadnutelného dôvodu (existenciu vady zmätočnosti), pre ktorý napadnuté rozhodnutie nemalo byť vôbec vydané. I keby bola v niektorom odvolacom konaní riešená právna otázka mimoriadne zaujímavá, aktuálna a pre prax všeobecných súdov osobitne významná, ktorá bola prípadne odvolacím súdom spracovaná na najvyššej odbornej úrovni, nemôže byť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré vôbec nemalo byť vydané (lebo došlo k vade zmätočnosti uvedenej v § 420 C. s. p.), podkladom pre najvyšším súdom uskutočnené posúdenie z hľadiska toho, či došlo k odklonu riešenia tejto otázky od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p.), alebo či ide o otázku dosiaľ nevyriešenú dovolacím súdom (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.), alebo či je táto otázka dovolacím súdom riešená rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ C. s. p.)“. Veľký senát uzavrel, že: „Kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 420 a § 421 C. s. p. je neprípustná. Ak sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti podľa oboch uvedených ustanovení, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 C. s. p.“.

Senát 50 najvyššieho súdu, riadiac sa právnymi závermi vyjadrenými v označenom; rozhodnutí veľkého senátu, skúmal prípustnosť dovolania žalobcu len podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. (nezaoberal sa teda prípustnosťou dovolania z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C. s. p.).

Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f/ C. s. p. zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu, ktorým sa znemožnila strane realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jej práv a záujmov v súdnom konaní, ktoré sa vymyká nielen

zákonnému, ale ja ústavnému procesnoprávnemu rámcu a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany.

Z argumentácie žalobcu obsiahnutej v dovolaní vo vzťahu k prípustnosti a dôvodnosti dovolania podľa ust. § 420 písm. f/ C. s. p. vyplýva, že dovolateľ namieta porušenie ním označených práv tým, že odvolací súd (a tiež súd prvej inštancie) sa v napadnutom rozsudku žiadnym spôsobom nezaoberal s jeho podstatnou argumentáciou.

Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality odôvodnenia) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila (len) tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci (viď § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.). Vada tejto povahy nebola považovaná za dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania. S tým názorom sa stotožnil aj Ústavný súd SR (I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016).

Na zásade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Podľa právneho názoru vec prejednávajúceho senátu sa zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktorá nadobudla účinnosť od 1. júla 2016, nedotkli podstaty a zmyslu tohto stanoviska; vzhľadom na to treba toto stanovisko považovať za aktuálne aj po uvedenom dni.

V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“

(Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery; medziiným uviedol, čo bolo predmetom odvolacieho prieskumu, zaoberal sa opodstatnenosťou žalobcom uplatnených nárokov z ochrany proti nekalej súťaži... Podľa presvedčenia dovolacieho súdu má odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku náležitosti v zmysle § 220 C. s. p. a žalobca neopodstatnene namieta existenciu vady v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. Za vadu uvedenú v tomto ustanovení nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.»

IV.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd poukazuje na uznesenie veľkého senátu občianskoprávneho kolégia sp. zn. 1 VCdo 2/2017 z 19. apríla 2017, z ktorého vyplýva:

„46.1. Kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP a § 421 CSP je neprípustná.

46.2. Ak sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti podľa oboch uvedených ustanovení, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 CSP.

46.3. Ak sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené v § 420 písm. a/ až f/ CSP, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej procesnej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste.“

Ústavný súd na neverejnom zasadnutí pléna 25. apríla 2018 prijal k otázke ústavnosti zákazu kumulácie dovolacích dôvodov judikovanému najvyšším súdom najmä na podklade uznesenia veľkého senátu občianskoprávneho kolégia sp. zn. 1 VCdo 2/2017 z 19. apríla 2017 zjednocujúce stanovisko pléna ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 1/2018 (ďalej len „zjednocujúce stanovisko“) s týmto výrokom:

„Pokiaľ sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 Civilného sporového poriadku, ako aj § 421 Civilného sporového poriadku a Najvyšší súd Slovenskej republiky sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 Civilného sporového poriadku, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Rovnako, pokiaľ sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené v § 420 písm. a) až f) Civilného sporového poriadku a Najvyšší súd Slovenskej republiky sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej procesnej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“

Ústavný súd svoje zjednocujúce stanovisko takto odôvodnil:

«Zo žiadneho zákonného ustanovenia Civilného sporového poriadku nevyplýva obmedzenie, ktoré by čo i len naznačovalo, že proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné dovolanie z dôvodu podľa § 420 CSP, ako aj podľa § 421 CSP by uplatnenie niektorého dôvodu prípustnosti dovolania vylučovalo alebo podmieňovalo možnosť uplatniť aj iný dovolací dôvod. Možno konštatovať, že § 420 CSP zakladá samostatne prípustnosť dovolania a rovnako samostatne zakladá prípustnosť dovolania aj § 421 CSP. Zákon medzi nimi neupravuje žiadnu súvislosť, a to ani podmieňujúcu, ani vylučujúcu. Právna úprava je v tomto smere jasná a jednoznačná. Neexistuje preto dôvod, prečo by mal súd pri rozhodovaní postupovať podľa čl. 4 ods. 2 CSP. Napokon, zmyslom tohto ustanovenia je určiť taký postup, aby súd nemusel stranu pri rozhodovaní odmietnuť (zákaz odmietnutia spravodlivosti) a v prípade pochybností rozhodnúť pozitívne. Aplikáciou tohto ustanovenia spôsobom, ako to vykonal veľký senát, by došlo k presne opačnému efektu.

Je ústavné (ale i zákonne, pozn.) neakceptovateľný taký postup, ktorým by bol dovolateľ nútený vybrať si len jeden z dôvodov prípustnosti dovolania napriek reálnej existencii viacerých dôvodov prípustnosti dovolania. Týmto postupom by bola *de facto* rozhodovacia činnosť súdu delegovaná na dovolateľa, resp. advokáta, čo je neprípustné. Právne posúdenie prípustnosti opravného prostriedku a aplikácia práva na konkrétny prípad je úlohou (dovolacieho) súdu.

Z právnej úpravy Civilného sporového poriadku, ktorá neukladá dovolateľovi povinnosť podať dovolanie len z jedného dôvodu prípustnosti, možno vyvodiť záver, že dovolateľ môže podať dovolanie kumulatívne z oboch dôvodov prípustnosti (§ 420 a § 421 CSP). Absenciu zakotvenia zákazu kumulácie dôvodov prípustnosti dovolania v právnej úprave hodnotí ústavný súd ako zámer zákonodarcu, ktorý je možné zmeniť iba (opäť) zákonom, a nie názorom *de lege ferenda*.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na čl. 2 ods. 3 ústavy, podľa ktorého každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.

V zmysle čl. 3 ods. 2 CSP výklad tohto zákona nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné.

Ak veľký senát zužuje viaceré uplatnené dôvody prípustnosti dovolania len na jeden z nich, a to ten, ktorý je v zákone uvedený na prednejšom mieste, jeho výklad protirečí nielen jasnému textu zákona, ale súčasne aj základnému princípu, na ktorom Civilný sporový poriadok spočíva (čl. 3 ods. 2 CSP).

Prílišný formalizmus pri posudzovaní úkonov účastníkov občianskeho súdneho konania a nadmerný tlak na dopĺňanie takých náležitostí do procesných úkonov účastníkov, ktoré nemajú oporu v zákone, ktoré idú nad rámec zákona alebo nemajú základný význam pre ochranu zákonnosti, nie sú v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu (m. m. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 64/2018).

Ústavný súd považuje zmenenú koncepciu dovolania spočívajúcu v sprísnení podmienok upravujúcich odôvodnenie dovolania (§ 431 až § 433 CSP), v obmedzení dovolania z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci len na prípady zásadného právneho významu (§ 421 ods. 1 CSP), v spísaní dovolania kvalifikovanou osobou (§ 429 ods. 1 CSP), vo zvýšení limitu pre prípustnosť dovolania z trojnásobku na desaťnásobok

minimálnej mzdy [§ 422 ods. 1 písm. a) CSP] za – pre tento čas – dostatočnú záruku pred zneužitím dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku.

Prvoradou podmienkou dostupnosti práva na súdnu ochranu je také správanie súdu, pri ktorom sa zdrží akejkolvek svojej činnosti, ktorou by oprávnenej osobe bez právneho dôvodu sťažoval, či dokonca maril možnosť konať pred súdom, v medziach platného právneho poriadku uplatňovať svoje hmotné aj procesné práva (DRGONEC, J. *Ústava Slovenskej republiky*. Bratislava : C. H. Beck, 2015, s. 855).

„Právo na prístup k súdu je nevyhnutnou, imanentnou súčasťou práva na spravodlivý proces.“ (nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 875/2016 z 28. februára 2017).

„*Bolo by nemysliteľné, aby článok 6 ods. 1 dohovoru detailne popisoval procesné záruky poskytované stranám prebiehajúceho sporu a aby primárne nechránil to, čo samo osebe umožňuje mať prospech práve z týchto záruk, teda prístup k súdu. Zásady spravodlivosti, verejnosti a rýchlosti súdneho konania totiž nemajú žiadnu hodnotu, ak žiadne konanie neprebíha. Ak zhrnieme tieto vyslovené úvahy, dospejeme k záveru, že právo na prístup k súdu tvorí esenciálny prvok práva na spravodlivý proces.*“ (rozsudok EŠLP vo veci Golder proti Spojenému kráľovstvu z 21. 2. 1975, sťažnosť č. 4451/70, body 35 – 36).

Existenciu práva na prístup k súdu akceptuje aj právna doktrína, ktorá uvádza, že ak hlavným zmyslom a účelom čl. 6 ods. 1 dohovoru je dosiahnutie spravodlivého procesu, potom by bolo priamo v rozpore s tým zabránenie vôbec vzniku súdneho procesu. Zamedzením prístupu k súdu by sa vlastne nemohol naplniť ani hlavný zmysel (účel) práva na spravodlivý súdny proces, ktorým je súdna ochrana práva. V tomto zmysle potom právo na spravodlivý proces obsahuje dve integrálne súčasti, ktoré sú vzájomne späté a podmienené, a to právo na prístup k súdu a právo na spravodlivé súdne konanie (SVÁK, J. *Ochrana ľudských práv v troch zväzkoch. II. zväzok*. Bratislava : EUROKÓDEX, s. r. o., Paneurópska vysoká škola, 2011, s. 10).

„Právo na prístup k súdu môže podliehať rôznym procesnoprávnym obmedzeniam a formalitám, avšak iba pri zachovaní jeho podstaty a pri rešpektovaní primeranosti obmedzenia, aby nedošlo k odopretiu práva na prístup k súdu do takej miery, že by bol narušený jeho účel. Okrem uvedených kritérií je nevyhnutné, aby konkrétne obmedzenie

sledovalo legitímny cieľ, t. j. aby nebolo svojvoľné“ (rozsudok ESLP vo veci Ashigdane proti Spojenému kráľovstvu z 28. 5. 1985, sťažnosť č. 8225/78, bod 58).

Ak veľký senát generálne vylúčil súbežné uplatnenie dôvodov prípustnosti dovolania a pre takéto vylúčenie neexistujú rozumné a presvedčivé argumenty, odňal tým právo dovolateľovi na prístup k súdu a porušil zásadu zákazu *denegatio iustitiae*.»

Prijaté zjednocujúce stanovisko ústavného súdu je plne aplikovateľné aj v prerokovávanej veci sťažovateľa a ústavný súd naň v plnom rozsahu poukazuje.

Z tohto dôvodu ústavný súd uzatvára, že pokiaľ sťažovateľ v podanom dovolaní uplatnil súbežne dôvody prípustnosti dovolania podľa § 420 ods. 1 písm. f) CSP, ako aj podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP a najvyšší súd sa v napadnutom uznesení pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzil len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 ods. 1 písm. f) CSP, porušil tým základné právo sťažovateľa domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na súde podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru [obdobne II. ÚS 64/2018 (bod 1 výroku tohto nálezu)].

Na dôvažok ústavný súd dopĺňa, že sám najvyšší súd svoje stanovisko vyjadrené v uznesení veľkého senátu občianskoprávneho kolégia sp. zn. 1 VCdo 2/2017 z 19. apríla 2017 k dnešnému dňu revidoval a v uznesení veľkého senátu najvyššieho súdu sp. zn. 1 VCdo 1/2018 z 21. marca 2018 uviedol: „*Po prejednaní veci z hľadiska predloženej právnej otázky a s prihliadnutím k vyžiadaným stanoviskám dospel veľký senát k odlišnému právnemu názoru, než aký bol vyslovený v rozhodnutí 1 VCdo 2/2017, a to k názoru, že kumulácia dovolacích dôvodov podľa § 420 C. s. p. a § 421 C. s. p. prípustná je.*“

Keďže napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd toto uznesenie zrušil (čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde)

a vrátil mu vec na ďalšie konanie [čl. 127 ods. 2 v spojení s § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde (bod 2 výroku tohto nálezu)].

V ďalšom konaní bude najvyšší súd viazaný vysloveným právnym názorom ústavného súdu (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátom JUDr. Eugenom Záthureckým v konaní pred ústavným súdom.

Ústavný súd v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) priznal sťažovateľovi úhradu trov jeho právneho zastúpenia, a to za tri úkony právnej služby v roku 2018 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky spolu v sume 460,50 € (jeden úkon v sume 153,50 €). K tomu priznal tri režijné paušály v zmysle § 16 ods. 3 vyhlášky spolu v sume 27,63 € (jeden paušál v sume 9,21 €). Ústavný súd celkovo priznal sťažovateľovi úhradu trov právneho zastúpenia v sume 488,13 € (bod 3 výroku tohto nálezu).

Vo vzťahu k návrhu sťažovateľa na odklad vykonateľnosti namietaného uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na to, že ho sťažovateľ doručil až po predbežnom prejednaní sťažnosti, pričom podľa § 52 ods. 3 zákona o ústavnom súde doručením nálezu dočasné opatrenie zo zákona zaniká, rozhodovať o ňom v rámci rozhodnutia vo veci samej bolo už bez právneho významu (bod 4 výroku tohto nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. októbra 2018